МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

University of Opole (Poland)

International Slavis University (Macedonia)

Cooperative Trade University of Moldova

«Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування»

присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели

30 вересня 2025 року

Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2025 року

Полтава
2025

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5
У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Маренич М. М. – директор навчально – наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики

Куценко О. М. - професор кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, професор, кандидат сільськогосподарських наук

Jolanta Bojarszczuk - Doctor, adjunct, Institute of Soil Science and Plant Cultivation – State Research Institute in Puławy

Писаренко В. М. - професор кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету, професор, доктор сільськогосподарських наук

Білоножко В. Я. - професор кафедри екології та агротехнологій ННІ природничих та аграрних наук Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, професор, доктор сільськогосподарських наук

Полторецький С. П. - професор кафедри рослинництва ім. О. І. Зінченка Уманського національного університету садівництва, професор, доктор сільськогосподарських наук

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 вересня 2025 р.). Полтава :ПДАУ, 2025. 181 с.

ISBN 978-617-8466-56-5

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ, 4R технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва, харчових технологіях. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно- правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол N 3 від 27.10.2025 року)

© Автори тез, включені до збірника, 2025
© Полтавський державний аграрний університет,2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 3

1. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Невідничий О. С. 10
СУЧАСНІ УМОВИ ВИРОЩУВАННЯ АЛТЕЇ ЛІКАРСЬКОЇ

Марініч Л. Г., Кулик М. Є., Крат М. О. 12
РОЛЬ АЗОТУ У ФОРМУВАННІ ВРОЖАЮ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Ласло О. О., Йопа О. Л. 14
ЕФЕКТИВНІСТЬ ГЕРБІЦИДНОГО ЗАХИСТУ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ СТАЛЕВА

Шакалій С. М., Барабаш В. 18
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У ФОРМУВАННІ ЯКОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Шакалій С. М., Словцова В. 20
ВПЛИВ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Шакалій С. М., Четверик О. О., Катренко Н. 22
ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО

Шакалій С. М., Трусько О. 25
ТРИВАЛІСТЬ МІЖФАЗНИХ І ВЕГЕТАЦІЙНИХ ПЕРІОДІВ РОСЛИН

Шакалій С. М., Солодовник О. 27
ВПЛИВ СОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ РОСЛИН ГОРОХУ

Шакалій С. М., Півньов Я. М. 29
ВПЛИВ СОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ РОСЛИН ГОРОХУ

Шакалій С. М., Ісаєнко О. В. 32
ФОРМУВАННЯ МОРФОТИПУ СОРТІВ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ

Марініч Л. Г., Барановський О. О., Ковтун С. С. 34
ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА ВЕГЕТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД КУКУРУДЗИ

Будник Є. 37
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ НУТУ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Ляшенко В. В., Гора І. А. 39
ВРОЖАЙНІСТЬ ОРГАНІЧОЇ СОЇ ПІД ВПЛИВОМ РИЗОБІЙ І МІКОРИЗИ ЗА КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Liashenko Viktor, Ostapenko Valentyn 41
THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON THE QUALITY AND YIELD OF DURUM WHEAT GRAIN

Буряк В. 43
ВИКОРИСТАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ МОРКВИ СТОЛОВОЇ

ріпак озимий складав від 1,68 до 1,90, після попередника цукрові буряки від 1,75 до 1,97 (табл. 3).

Таблиця 3

Коефіцієнт загального кущіння рослин ячменю ярого в фазі виходу в т рубку після різних попередників

Попередник (фактор А)	Сорт (фактор В)	Роки			Середнє
		2023	2024	2025	
Ріпак озимий	Варіант	1,75	1,78	1,68	1,74
	Ілот	1,86	1,90	1,77	1,84
	Імідж	1,78	1,80	1,73	1,77
Цукрові буряки	Варіант	1,80	1,83	1,75	1,79
	Ілот	1,94	1,97	1,83	1,91
	Імідж	1,89	1,90	1,81	1,87

Достатня кількість вологи у фазі кущіння — головний фактор для формування високого коефіцієнта. Отже, за використання наших попередників коефіцієнт загального кущіння був у межах 1,68 – 1,97.

Список використаних джерел:

1. Демидов О., Гудзенко В. Ячмінь ярий: реалізація потенціалу продуктивності. Пропозиція. 2017. № 2. С. 66-69.

2. Економічна оцінка прибутковості ячменю – Агробізнес сьогодні. Агробізнес сьогодні. URL: https://agro-business.com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/15375-ekonomichna-otsinka-prybutkovostiiachmeniu.html (дата звернення: 29.11.2024).

3. Козаченко М.Р., Компанець К.В. Морфо-біологічні особливості сортів – джерел цінних ознак ячменю ярого. Генетичні ресурси рослин. 2016. № 19. С. 57-67

Шакалій Світлана Миколаївна
канд. с.-г. наук
ORCID ID: 0000-0002-4568-1386
Солодовник Олег
СВО магістр
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

ВПЛИВ СОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ РОСЛИН ГОРОХУ

Маса 1000 зерен — один із основних показників якості насіння та елемент

структури врожайності гороху.

Цей показник характеризує розмір, повноту, вирівняність та розвиток зерна, і використовується в агрономічній практиці для визначення норми висіву, оцінки сортів, розрахунку потенційного врожаю тощо [1].

Маса 1000 зерен — це інтегральний показник, що відображає суму впливів агротехніки, кліматичних умов і сортових властивостей. Для досягнення високих значень важливо забезпечити збалансоване живлення, оптимальні умови в період наливу зерна та використання якісного насіннєвого матеріалу [2].

Сорт Девіз за рекомендованої технології вирощування показник маси 1000 насінин становив від 154,0 до 154,2 г. По сорту Отаман були дані 175,6 г (2025 р.) до 184,5 г (2024 р.). Сорт Царевич мав дані: 2023 році – 169,2 г , 2024 р. – 182,1 г та в 2025 році становила 179,2 г.

Таблиця 1

Вплив факторів досліджень на формування маси 1000 насінин за роки досліджень

Технологія вирощування (фактор А)	Сорт (фактор В)	Маса 1000 насінин, г		
		2023 р.	2024 р.	2025 р.
Рекомендована	Девіз	154,0	161,2	154,2
	Отаман	175,9	184,5	175,6
	Царевич	169,2	182,1	179,2
No-till	Девіз	160,0	156,2	149,7
	Отаман	176,4	195,2	185,2
	Царевич	170,1	189,0	179,9

За використання технології No-till ми мали найбільшу масу 1000 насінин по сорту Отаман від 176,4 г (2023 р.) до 195,2 г в 2025 році. Дещо нижчими були дані по інших сортах.

Таблиця 2

Вплив факторів досліду на урожайність сортів гороху за роки досліджень

Сорт	Урожайність, т/га			
	2023	2024	2025	середнє
Рекомендована				
Девіз	2,51	2,89	2,74	2,71
Отаман	2,87	3,32	3,02	3,07
Царевич	2,65	3,19	3,00	2,95
No-till				
Девіз	2,54	2,91	2,84	2,76
Отаман	2,90	3,41	3,10	3,47
Царевич	2,85	3,21	3,00	3,02
$НІР_{05}$ А	0,05	0,15	0,11	
В	0,08	0,17	0,14	
АВ	0,12	0,19	0,19	

Урожайність - головний показник ефективності вирощування сільськогосподарських культур, зокрема гороху. Вона залежить від комплексу факторів: сортових особливостей, агротехнічних заходів, погодно-кліматичних умов, рівня удобрення, захисту від хвороб і шкідників [3].

Урожайність сортів гороху по наших варіантах дослідів була більшою за використання технології No-till по сорту Отаман і становила в 2023 році – 2,90 т/га, 2024 – 3,41 т/га та в 2025 році- 3,10 т/га.

За використання рекомендованої технології вирощування урожайність найменшою була по сорту Девіз і становила за середніми даними 2,71 т/га. По сорту Отаман середня урожайність була 3,07 т/га, сорт Царевич – 2,95 т/га.

Список використаних джерел:

1. Баташова М. Є. Формування врожаю гороху посівного в умовах дефіциту вологи. ПДАА Науково-практична конференція професорськовикладацького складу, 2014. С. 8-10.
2. Бахмат М.І., Небаба К.С. Структурні елементи врожаю гороху посівного залежно від удобрення та регуляторів росту в умовах Лісостепу Західного. Науковий вісник НУБіП України. Серія Агрономія. 2018. №294. С.24-31.
3. Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М. Формування посівних якостей насіння зернобобових культур залежно від стимулятора росту foliar concentrate. *Таврійський науковий вісник.* №113. С. 3-9.

Шакалій Світлана Миколаївна,
к. с.-г. наук, доцент
ORCID ID: 0000-0002-4568-1386
Півньов Ярослав Миколайович
ЗВО ОПП Насінництво і насіннєзнавство
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

ВПЛИВ СОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ РОСЛИН ГОРОХУ

Формування кількості рослин гороху в посівах — важливий елемент структури врожаю, який значною мірою залежить від системи удобрення. Добрива впливають як на енергію проростання насіння, так і на подальший ріст і розвиток рослин упродовж вегетації, зокрема на виживання сходів, кущення, стійкість до хвороб і стресових умов [1].

Як бачимо з даних таблиці 1 показник кількості рослин сортів гороху був